Міністерство освіти і науки України

Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна

Кафедра Автоматизації, метрології та енергоефективних технологій

ЗАТВЕРДЖУЮ»
Директор навчально-наукового інституту
«Українська інженерно-педагогічна академія»
Денис КОВАЛЕНКО
«20» липня 2026 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Вступ до фаху та Виробниче навчання

(назва навчальної дисципліни)

рівень вищої освіти перший (бакалаврський)

галузь знань 01 «Освіта/Педагогіка»
(шифр і назва)

спеціальність 015 Професійна освіта (за спеціалізаціями)
(шифр і назва)

освітня програма Професійна освіта (Нафтогазова справа)
(шифр і назва)

спеціалізація 015.35 Видобуток, переробка та транспортування корисних копалин
(шифр і назва)

вид дисципліни обов'язкова
(обов'язкова чи вибіркова)

інститут НПІ «Українська інженерно-педагогічна академія»

2026 / 2027 навчальний рік

Програму рекомендовано до затвердження Вченою радою інституту ННІ «УІПА»

« 29 » червня 2026 року, протокол № 8

РОЗРОБНИКИ ПРОГРАМИ: Антоненко Наталія Сергіївна, кандидат технічних наук, доцент, доцент кафедри АМЕТ

Програму схвалено на засіданні кафедри
Автоматизації, метрології та енергоефективних технологій

Протокол від « 17 » червня 2026 року № 15

Завідувач кафедри Автоматизації, метрології та енергоефективних технологій

(підпис) Канюк Г.І.
(прізвище та ініціали)

Програму погоджено з гарантом освітньої (професійної/наукової) програми (керівником проектної групи) Професійна освіта (Нафтогазова справа)
(назва освітньої програми)

Гарант освітньої (професійної/наукової) програми
(керівник проектної групи) Професійна освіта (Нафтогазова справа)

(підпис) Прокопенко О.О.
(прізвище та ініціали)

Програму погоджено науково-методичною комісією
Навчально наукового інституту «Українська інженерно-педагогічна академія»
(назва факультету для здобувачів якого викладається навчальна дисципліна)

Протокол від « 29 » червня 2026 року № 7

Голова науково-методичної комісії ННІ «УІПА»

Петров С.В

ВСТУП

Програма з дисципліни «Вступ до фаху та Виробниче навчання» складена відповідно до освітньо-професійної (освітньо-наукової) програми підготовки

бакалавра

(назва рівня вищої освіти)

спеціальності 015 Професійна освіта (за спеціалізаціями)

спеціалізації 015.35 Видобуток, переробка та транспортування корисних копалин

1. Опис навчальної дисципліни

1.1. Мета викладання навчальної дисциплін полягає у тому, щоб сформувати у студентів цілісне уявлення про спеціальність «Професійна освіта (видобуток, переробка та транспортування корисних копалин)», освітня програма «Професійна освіта (нафтогазова галузь)»; ознайомити з особливостями майбутньої професійної діяльності у нафтогазовому комплексі, сучасними технологіями видобутку, транспортування та переробки вуглеводнів; розкрити структуру й специфіку освітнього процесу у закладах вищої освіти України; забезпечити засвоєння основ наукової організації розумової та виробничої праці; сформувати початкові професійні уміння й навички, необхідні для подальшої підготовки педагогів-професіоналів у галузі нафтогазового виробництва.

1.2. Основні завдання вивчення дисципліни:

Після опанування дисципліни студент повинен знати:

структуру та особливості освітнього процесу у закладах вищої освіти України;

мету, завдання та зміст майбутньої професійної діяльності у нафтогазовій галузі;

основні технології видобутку, переробки та транспортування нафти й газу;

принципи наукової організації розумової та виробничої праці;

основні вимоги безпеки та охорони праці у нафтогазовому комплексі.

Студент повинен уміти:

орієнтуватися в структурі освітньо-професійної програми та вибудовувати індивідуальну освітню траєкторію;

застосовувати знання про сучасні тенденції розвитку нафтогазової галузі у професійно-педагогічній діяльності;

організовувати власну розумову та виробничу працю відповідно до принципів наукової організації;

виконувати базові професійні операції, пов’язані з виробничим навчанням у нафтогазовій сфері;

дотримуватися правил охорони праці, техніки безпеки та екологічних норм під час навчально-виробничої діяльності.

1.3. Кількість кредитів: 8

1.4. Загальна кількість годин: 240

1.5. Характеристика навчальної дисципліни	
Вибіркова	
Денна форма навчання	Заочна (дистанційна) форма навчання
Рік підготовки	
1-й	1-й
Семестр	
1-2-й	1-2-й
Лекції	
28 год.	8 год.
Практичні, семінарські заняття	
30 год.	8 год.
Лабораторні заняття	
0 год.	0 год.
Самостійна робота	
182 год.	224 год.
у тому числі індивідуальні завдання	
год.	

1.6. Перелік компетентностей, що формує дана дисципліна

К 02. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

К 25. Здатність збирати, аналізувати та інтерпретувати інформацію (дані) відповідно до спеціалізації.

1.7. Перелік результатів навчання, що формує дана дисципліна

ПР 09. Відшуковувати, обробляти, аналізувати та оцінювати інформацію, що стосується професійної діяльності, користуватися спеціалізованим програмним забезпеченням та сучасними засобами зберігання та обробки інформації.

1.8 Пререквізити: технології

2. Тематичний план навчальної дисципліни

Розділ 1. Загальні питання навчання у вищому навчальному заклад

Тема 1. Загальні питання та особливості навчання за спеціальністю А5.35 Професійна освіта (Видобуток, переробка транспортування корисних копалин) - 2

Тема 2. Особливості системи вищої освіти в Україні. - 4

Тема 3. Довідково-бібліографічний апарат бібліотеки: опис, склад, вимоги та правила. - 4

Розділ 2. Особливості майбутньої професійної діяльності у нафтогазовому комплексі

Тема 1. Нафтогазова промисловість. Популяризація професій нафтогазового профілю.-4

Тема 2. Історичні аспекти та специфіка видобутку й застосування нафти та газу. - 2

Тема 3. Особливості становлення та сфери практичного застосування бурових робіт. -4

Тема 4. Особливості транспортування нафти та газу. - 4

Тема 5. Особливості переробки нафти. - 4

3. Структура навчальної дисципліни

Назви розділів	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб.	інд.	с. р.		л	п	лаб.	інд.	с. р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Змістовний модуль 1												
Разом за розділом 1	90	10	10			70	90	3	2			85
Змістовний модуль 2												
Разом за розділом 2	150	18	20			112	150	5	6			139
	240	28	30			182	240	8	8			224

4. Теми семінарських (практичних, лабораторних) занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Професійне самовизначення та особливості підготовки за спеціальністю А5.35 Професійна освіта (Видобуток, переробка транспортування корисних копалин)	2
2.	Структура та рівні системи вищої освіти України: визначення місця здобувача в освітній системі	2
3.	Організація освітнього процесу у закладі вищої освіти: освітня програма, навчальний план, права та обов’язки здобувача	2
4.	Структура та склад довідково-бібліографічного апарату бібліотеки: види інформаційних ресурсів і правила їх використання	2

5.	Бібліографічний опис інформаційного джерела: структура, елементи та правила оформлення бібліографічних відомостей	2
6.	Структура та сучасні напрями розвитку нафтогазової промисловості: визначення ролі й місця майбутнього фахівця	2
7.	Професії нафтогазового профілю та сучасні можливості професійної реалізації: розроблення інструментів популяризації галузі	2
8.	Дослідження історичних етапів розвитку нафтової та газової промисловості: від традиційного використання вуглеводнів до формування сучасного нафтогазового комплексу	2
9.	Аналіз технологічної специфіки видобутку, підготовки, транспортування та використання нафти й газу: визначення взаємозв'язків між етапами нафтогазового виробництва	2
10	Етапи становлення бурових робіт	2
11	Буріння у нафтогазовій галузі	2
12	Шляхи транспортування нафти та газу	2
13	Нафтогазопроводи: будова та професійні завдання	2
14	Основні процеси переробки нафти	2
15	Технології та обладнання нафтопереробки	2

5. Завдання для самостійної робота

№ з/п	Види, зміст самостійної роботи	Кількість годин
	Не передбачено	

6. Індивідуальні завдання

Індивідуальне завдання з дисципліни «Вступ до фаху та Виробниче навчання» не передбачено.

7. Методи навчання

Методи навчання, що застосовуються при викладанні навчальної дисципліни «Вступ до фаху та Виробниче навчання»:

1) Пояснювально-ілюстративний метод. Викладання лекційного матеріалу дисципліни у вигляді презентацій за допомогою мультимедійного обладнання.

2) Репродуктивний метод. Відтворення студентами набутих теоретичних знань при виконанні практичних робіт.

3) Дослідницький метод. Виконання студентами індивідуального завдання.

8. Методи контролю

Поточний контроль – виконання вправ, тестування, демонстрація презентацій, виступ з доповідями, усне опитування.

Підсумковий контроль – залік.

9. Схема нарахування балів

Поточний контроль, самостійна робота, індивідуальні завдання	Разом

Змістовний модуль 1	Змістовний модуль 2	Контрольна робота, передбачена навчальним планом	Індивідуальне завдання	Самостійна робота (Складання ЕСЕ); досягнення на практичних заняттях	
Т1-Т3	Т1-Т5				
35	**45**	Не передбачено навчальним планом	Не передбачено навчальним планом	**20**	**100**

Т1-Т5 ... – теми розділів.

Для допуску до складання підсумкового контролю (заліку або екзамену) здобувач вищої освіти повинен набрати не менше _30_ балів з навчальної дисципліни під час поточного контролю, самостійної роботи.

Критерії оцінювання навчальних досягнень

Під час вивчення навчальної дисципліни використання технологій штучного інтелекту (ШІ) здійснюється відповідно до Політики використання технологій штучного інтелекту Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна.

У межах дисципліни застосовуються такі моделі використання ШІ:

1. Модель «ШІ заборонено».

Використання технологій штучного інтелекту не допускається під час виконання контрольних заходів, спрямованих на перевірку індивідуальних знань і сформованості компетентностей здобувача освіти, зокрема: усного опитування, модульних контрольних робіт, екзамену (заліку), якщо інше не визначено викладачем, інших видів оцінювання, для яких викладачем встановлено обмеження щодо використання ШІ.

2. Модель «ШІ як асистент».

Під час підготовки до практичних занять, виконання індивідуальних завдань, рефератів, аналітичних оглядів та інших письмових робіт дозволяється використання ШІ для: пошуку та систематизації інформації, добору та первинного аналізу наукових джерел, пояснення складних понять, удосконалення структури тексту, перевірки граматики, стилю та оформлення, генерації ідей, плану роботи або прикладів.

Фінальний текст роботи, висновки, аналіз, інтерпретація результатів та прийняті рішення повинні бути самостійно підготовлені здобувачем освіти.

3. Модель «ШІ як інструмент».

Для окремих лабораторних, практичних, проєктних або дослідницьких робіт використання технологій штучного інтелекту може бути обов'язковою складовою виконання завдання. У таких випадках здобувачі освіти можуть використовувати генеративні моделі ШІ для: аналізу та підготовки даних, генерації, аналізу й оптимізації програмного коду, порівняння результатів роботи різних моделей ШІ, створення

візуалізацій, схем або зображень, аналізу великих масивів даних. проведення експериментів із застосуванням сучасних інструментів штучного інтелекту.

Усі результати, отримані за допомогою ШІ, підлягають критичному аналізу, перевірці та доопрацюванню здобувачем освіти.

Декларування використання ШІ.

У разі використання технологій штучного інтелекту здобувач освіти зобов'язаний зазначити: назву сервісу або моделі ШІ; дату використання; характер допомоги (генерація ідей, пошук інформації, аналіз даних, генерація коду, редагування тексту тощо).

За вимогою викладача здобувач освіти повинен надати використані запити (prompts) або пояснити спосіб використання інструментів ШІ.

Недекларованe використання технологій штучного інтелекту або подання згенерованого ШІ матеріалу як власного результату навчальної діяльності розглядається як порушення принципів академічної доброчесності відповідно до внутрішніх нормативних документів Університету.

Шкала оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності протягом семестру	Оцінка	
	для чотирирівневої шкали оцінювання	для дворівневої шкали оцінювання
90 – 100	відмінно	зараховано
70-89	добре	
50-69	задовільно	
1-49	незадовільно	не зараховано

10. Рекомендована література

Основна література

1. Закон України від 01.07.2014 №1556-VII «Про вищу освіту».
2. Вступ до фаху та виробниче навчання: Конспект лекцій для студентів І курсу Навчально-наукового інституту «Українська інженерно-педагогічна академія» / [Н. С. Антоненко, О. О. Прокопенко]. – Х.: ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2025. – 100 с.
3. Б 61 Білецький В. С. Основи нафтогазової справи / В. С. Білецький, В. М. Орловський, В. І. Дмитренко, А. М. Похилко. – видання друге, виправлене та доповнене, Львів : Новий Світ-2000, 2020. – 312 с.
4. Збір і підготовка нафти і газу : Конспект лекцій для студентів IV курсу Навчально-наукового інституту «Українська інженерно-педагогічна академія» / [О. О. Прокопенко, Н. С. Антоненко, Ю. А. Ананьєва]. – Х. : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2025. – 179 с.

Допоміжна література

1. Горбань В. М., Ковальчук О. В. Технологія збору та підготовки природного газу. – Київ: Наукова думка, 2020. – 320 с.

2. Сидоренко В. П. Процеси та апарати підготовки газу до транспортування. – Львів: Видавництво ЛНУ, 2021. – 350 с.

11. Посилання на інформаційні ресурси в Інтернеті, відео-лекції, інше методичне забезпечення

1. https://uepa.karazin.ua/ua/ – сайт ННІ «Українська інженерно-педагогічна академія.
2. https://www.epravda.com.ua/projects/gazpravda/2021/09/9/677628/ - 250 років досвіду: як українці нафту та газ видобували
3. http://www.library.hneu.edu.ua/storage/vistavk/Bolon/page1.html - Болонський процес як засіб інтеграції і демократизації вищої освіти в Україні
4. https://mon.gov.ua/osvita-2/vishcha-osvita-ta-osvita-doroslikh/rivni-vishchoi-osviti-ta-naukovi-stupeni - Рівні вищої освіти та наукові ступені
5. http://energetika.in.ua/ - Енергетика. Книга 1 Від вогню та води до електрики
6. https://ir.nmu.org.ua/ - Перспективи розвитку нафтогазової промисловості в Україні та світі

Додаток до робочої програми навчальної дисципліни_ Вступ до фаху та Виробниче навчання _____
(назва дисципліни)

Дію робочої програми продовжено: на 20_____/20_____ н. р.

Заступник директора інституту ННІ «Українська інженерно-педагогічна академія»

_____ Сергій ПЕТРОВ
(підпис) (прізвище, ініціали)

«____» _____ 20___ р.

Голова науково-методичної комісії _____ факультету

_____ _____
(підпис) (прізвище, ініціали)

«____» _____ 20___ р.